

VARAM SEMINĀRS „NO DATIEM LĪDZ REZULTĀTIEM” · 29.07.2026

Stratēģija „Dati Latvijas izaugsmei”

CSP reforma: no statistikas iestādes uz valsts datu infrastruktūru · 2024–2028

Raimonds Lapiņš · CSP priekšnieks

REFORMAS BŪTĪBA VIENĀ TEIKUMĀ

Statistikas kvalitātes kompetence kļūst par pamatu valsts datu pakalpojumiem

Reforma nemaina to, ko CSP dara labi. Tā pievieno otru uzdevumu: droša, integrēta un efektīva valsts datu infrastruktūra visai pārvaldei.

Reforma risina trīs vēsturiski izveidojušās problēmas

- **Sadrumstaloti dati** — atsevišķas sistēmas, atšķirīgas definīcijas, kvalitātes prasības un piekļuves kārtība
- **Atkārtota datu iesniegšana** — iestādes un uzņēmumi sagatavo datus, kurus valsts jau glabā
- **Manuāli pieprasījumu procesi** — sarežģīti pieprasījumi risināti kā atsevišķi projekti, nevis pakalpojums

Divi stratēģiskie mērķi — viena kompetence

SM 1 · Statistika

- Savlaicīga un kvalitatīva oficiālā statistika
- Profesionāla neatkarība
- Definīcijas, metadati, kvalitātes prasības
- Pamats, uz kura balstās viss pārējais

SM 2 · Datu infrastruktūra

- Droša, integrēta un efektīva valsts datu infrastruktūra
- Datu pakalpojumi valsts pārvaldei
- Vienota piekļuves un apstrādes kārtība
- Jauns uzdevums, kas balstās uz SM 1

Avots: CSP darbības stratēģija 2024–2028, 11.–17. lpp.

Trīs skaitļi, pret kuriem mērīsim rezultātu

100 %

standartizēti dati un metadati

drošajā vidē līdz 2028. gadam

24 h

**standartizēta pieprasījuma
izpilde**

2027./2028. gadā

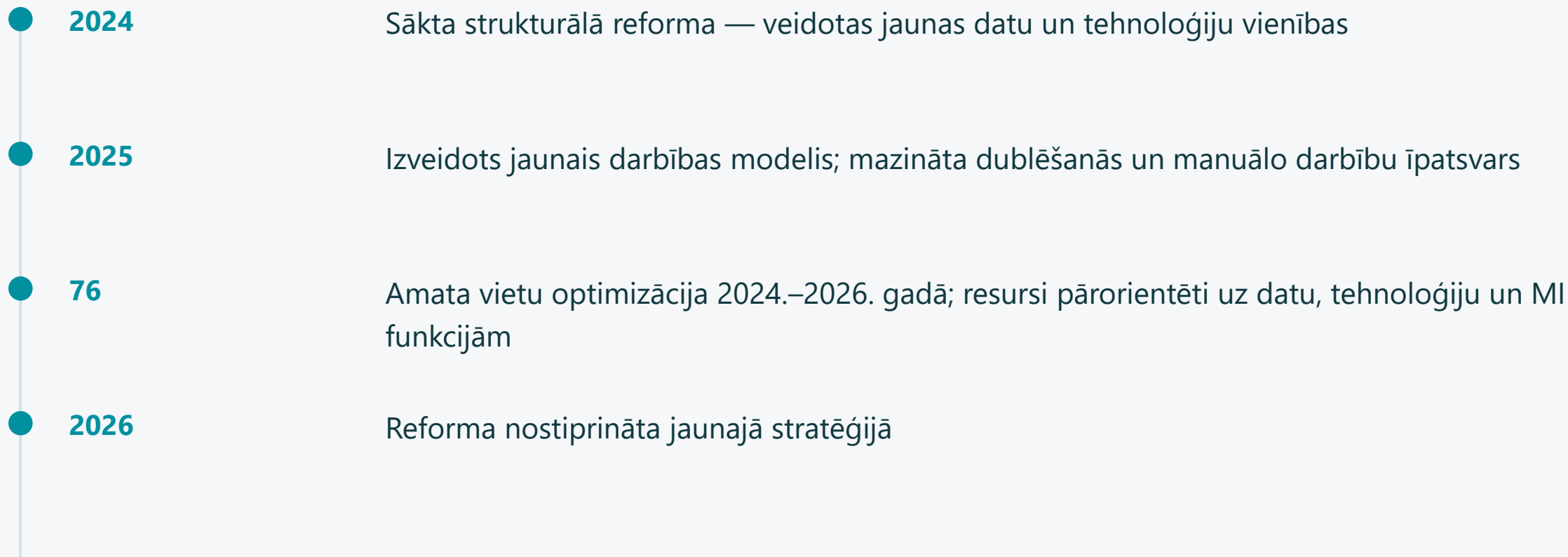
100 %

**nacionālo indikatoru CSP
pārziņā**

2028. gadā

Avots: CSP darbības stratēģija 2024–2028 · KPI 2 un KPI 3

Strukturālā reforma pārceļ resursus uz datu un MI spējām

Avots: CSP stratēģija, MP 5.2, 15. lpp.

REZULTĀTS, KAS JAU IR

Reforma jau šodien mazina respondentu slogu

4 000+

uzņēmumiem samazināts

iesniedzamo datu apjoms

~9 800 h

ietaupītas uzņēmumiem

katru gadu

50 000 h

stratēģijas mērķis 2028

no 10 000 h bāzes 2025. gadā

Avots: CSP stratēģija, 14. un 17. lpp. · KPI 1

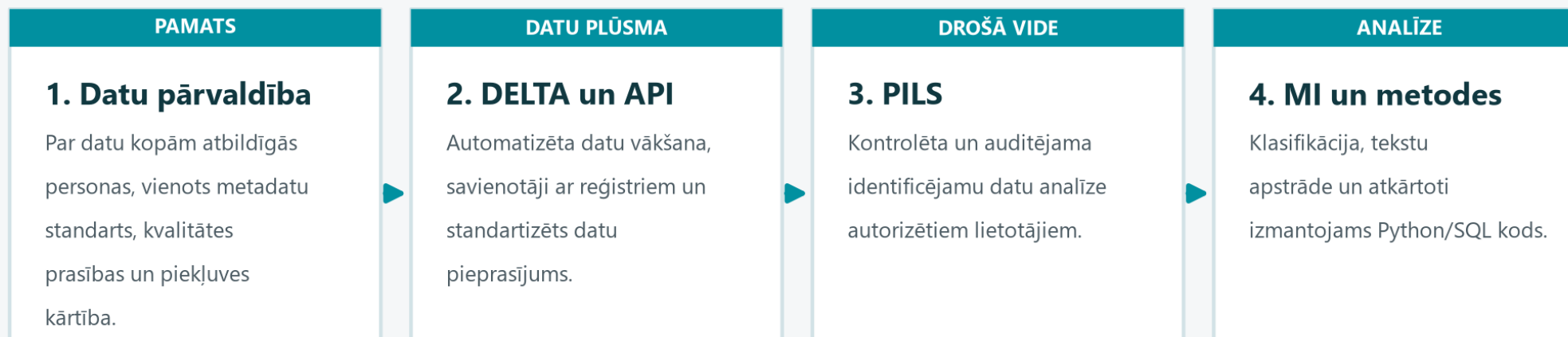
Slogs mazinās, aizstājot pārskatus ar jau esošiem datiem

- **PVN deklarāciju dati** aizstāj daļu apgrozījuma pārskatu
- **Pārskati 1-gada un 1-DDV** apvienoti vienā pārskatā 4-gada
- **Pārskatus 1-reģistrs un 4-reģistrs** plānots atcelt
- **Datu atkārtotas prasīšanas mazināšana** turpinās kā pastāvīgs darbs

Avots: CSP stratēģija, 14. un 17. lpp.

Vērtība rodas ķēdē, nevis atsevišķās sistēmās

No datu pārvaldības pamata līdz pārbaudāmam analīzes rezultātam

Neviens elements neaizstāj pārējos — vērtība rodas tikai visā ķēdē

Mandāts ir spēkā — runa vairs nav par to, vai drīkst

Ko likums nosaka

- CSP izveido un uztur drošu informācijas apstrādes vidi
- Vide paredzēta arī personas datu apstrādei
- Iestādēm pēc CSP lūguma jānodod informācija
- Spēkā kopš 2026. gada 1. maija

Kam vidi drīkst izmantot

- Politiku plānošanai visos pārvaldes līmeņos
- Ietekmes novērtējumiem un risku analīzei
- Pakalpojumu pilnveidei un sabiedrības informēšanai
- Pētniecības un inovāciju projektiem

Avots: VPIL 54. panta septītā daļa · MK noteikumi par drošās vides darbību un DVI uzraudzību

Drošā vide darbojas kā valsts datu pakalpojums — četri soļi

- **1 · Iestāde** **Pieprasījums** — mērķis, tiesiskais pamats, datu apjoms un lietotāji formulēti vienotā veidā
- **2 · CSP un DVI** **Piekļuve** — datu minimizācija, lomas, kopīgo pārziņu atbildība, žurnāli un auditējama darbība
- **3 · PILS** **Darba telpa** — analīze notiek kontrolētā vidē; ārā iziet rezultāts bez personas datiem
- **4 · Lēmums** **Rezultāts** — pārbaudāms, atkārtojams un savlaicīgs pamats politikas vai pakalpojuma lēmumam

Avots: VPIL 54. panta septītā daļa · MK noteikumi

Reformas īstenošanā jārisina trīs jautājumi

- **Metadatu ieviešana** — standarts noteikts; datu kopu aprakstīšana jāpabeidz līdz gada beigām
- **Vienota pakalpojuma darbība** — MK noteikumu process jāievieš ikdienas darbā visās iestādēs
- **Pilna MI risinājumu darbspēja** — iepirkumos jāvērtē arī integrācija, audits un maināmība

GALVENAIS RISKS

Galvenais risks nav regulējuma trūkums, bet nepilnīga prasību iestrāde ikdienas procesos

Tiesiskais pamats ir. Stratēģija ir. Datu pārvaldības pamatelementi ir noteikti. Riskants ir posms starp regulējumu un ikdienas darbu.

Priekšlikums: vienota starpinstitutionāla ieviešanas ceļa karte

01

Ieviest MK noteikumos noteikto drošās vides pakalpojuma procesu vienoti visās iestādēs

02

Pabeigt datu kopu metadatu aprakstīšanu atbilstoši CSP standartam līdz gada beigām

03

Savienot PILS, DELTA, API un pašapkalpošanos vienotā pakalpojuma ķēdē

04

Mērīt rezultātu: standartizētas datu kopas, izpilde 24 stundās, kvalitāte un atkārtotamība